

PUFARRADES

■ Crexells Baixauli

Abans fins i tot de la concessió del premi Crexells a l'escriptor de

Sueca **Manuel Baixauli**, per *La cinquena planta*, hi havia en l'ambient un cert debat –limitat, no es penses-

sin– per discernir si aquesta novel·la és superior o no a l'obra que el va donar a conèixer en tot l'àmbit lingüístic, *L'home manuscrit*. Si em permeten ficar-hi cullerada, modestament, trobo que no hi ha color. A *La cinquena planta*, l'univers de Baixauli respira la mateixa singularitat i sofisticació, però l'embolcall

és molt més sòlid i perdurable, conté un magnetisme estranyament aprehensible.

■ Alertes de lectura per la tornada de vacances

Com ara aquesta secció entrarà en hibernació a causa, paradoxalment, de les vacances estiuenques, encenem algunes

alertes de lectura. Esperant-nos hi haurà la nova novel·la de **Jonathan Franzen** i, pel que fa a la producció autòctona, torna **Salvador Company**, després d'un llarg silenci editorial, tindrem un nou **Sebastià Alzamora** i debuta **Miquel Adam**, fins ara editor de l'estimable Edicions de 1984, entre altres. Més llenya si us plau.

literatura

GUILLEM PUFARRÉ
guillempufarre@gmail.com

La versió incòmoda de la història?

Vés i aposta un sentinella

HARPER LEE

Traducció: Anna Llisterra
Edicions 62, Barcelona, 2015
Novel·la, 299 pàgines

Harper Lee

Tot el que envolta la publicació d'aquesta novel·la exhumada de Harper Lee és, pel cap baix, rocambolesc. L'autora, l'any 1960, publicà un llibre que es convertí –gràcies també a l'adaptació cinematogràfica– en un gran èxit, *Matar un rossinyol*, una història ambientada a l'Alabama classista i racista dels anys 30 que va vendre 40 milions d'exemplars i va obtenir el premi Pulitzer del 1961. Aclaparada, o el que fos, Lee no tornà a publicar cap novel·la.

Fins ara: abans de *Matar un rossinyol*, Lee hauria escrit una novel·la, el manuscrit de la qual s'hauria trobat recentment, i que és llançada com un gran esdeveniment literari. El fet cridaner és que Lee, de 89 anys, encara viu, tot i que amb una salut precària: té severs problemes d'audició i visió després d'un vessament cerebral. Segons *The New York*

Times, la mort de la germana de l'autora, l'any passat, deixà el camp lliure a l'advocada de Lee per llançar un llibre que, si més no, ja ha esdevingut un èxit de vendes arreu del món.

Vés i aposta un sentinella és, fet i fet, no una seqüela de *Matar un rossinyol*, sinó, més aviat, una *preqüela*, una versió inicial ambientada als anys 50 que els editors recomanaren reconduir temporalment dues dècades enrere. Així, la primera restà al calaix i la segona esdevindria el fenomen conegut. Té sentit: el personatge vehicular, Jean Louis Finch, la inoblidable Scout, és el mateix. I també el seu pare, el recte, magnànim i admirable Atticus, un advocat defensor dels negres. Quin podia ser el problema de *Vés i aposta un sentinella*? Que Scout, en aquesta història recuperada, no és una nina, sinó una jove alliberada que ha viscut a Nova York i que, en tornar de visita al seu comtat de Maycomb (Alabama), quan la lluita dels afroamericans pels drets civils va pujant uns quants graus, se sent desarrelada en veure l'actitud agressiva i defensiva de la seva comunitat. I més encara, el paternalisme envers l'altra raça i la lassitud i comprensió cap als racistes de mena amb la qual la seva família, suposadament més liberal, afronta el conflicte. Això –amb matisos al final que no avançarem– es fa extensiu a l'entranyable personatge d'Atticus.

En resum, una visió segurament més complexa i incòmoda per als editors de finals dels 60. La qual cosa, embòlica i polèmiques a banda, fa extraordinàriament interessant aquesta exhumació.